

At træde dansen med øboere

Da Sammenslutningen for 40 år siden så dagens lys en søndag morgen ved den stiftende generalforsamling på Strynø, har det uden tvivl været rørende, spændende – og meget, meget nyt.

Da godt 100 øboere i deres fineste stads den 24. maj i år – med 40 års seje kampe

i ryggen – stod hånd i hånd i én stor rundkreds på den samme strynske ø, var det ikke mindre rørende!

Rørende fordi vi var så mange samlet. Rørende fordi der også var plads til morskaben. Rørende fordi der i den fælles samhørighed som øboere også findes mere end politiske ø-emner, færgedebatter, hindrende planlov og LAG-midler

der driller – der findes en glæde og en stolthed, som vi også er fælles om. Det kom til udtryk lige dér på græsset. I forventningen om at nu skal der leges og dances: Kom! Dans med – nu skinner solen på os!

Is

Skal de danske småøer have RET?

Kommentar af Dorthe Winther

Så er årets generalforsamling og jubilæumsarrangementer overstået. Det var et utroligt flot arrangement, som Strynø havde fået stablet på benene. Med deltagere fra 24 øer var der jo rigtig mange, der skulle bespises og indkvarteres. Jubilæumsreceptionen blev prydet af et 12 meter langt kagebord, hvor Ø-sammenslutningens gæve bestyrelseskvinder havde bagt og kreeret de lækreste kager suppleret med dejlige prøver på gode Strynøkvinders hjemmebag.

Tak for nogle uforglemmelige dage – det tegner godt for de næste 40 år!

Jubilæumskonference og generalforsamling

Jubilæumskonferencen i marts måned i Landstingssalen, som vi arrangerede i samarbejde med Udvalget for Landdistrikter og Øer, satte endnu en gang fokus på færgeproblematikken. Ud over oplæg om Sveriges gule gratis færger måtte Økonomi og Indenrigsminister Margrethe Vestager forholde sig til „de forsvundne“ 15 mil. kr., som Regeringen og Enhedslisten forhandlede igennem i forbindelse med udligningsreformen. Hensigten med de mange penge, som siden er blevet en del af det generelle bloktilskud, var som bekendt, at de kunne bruges til fri fragt eller gratis transport i april og september.

Inden høringen havde sekretariatet indsamlet svar fra ø-repræsentanterne på spørgsmålet, om man som ø havde oplevet forbedringer i færgedriften som følge af de ekstra tilførte midler.

2! øer har oplevet forbedringer – nemlig Venø, som har fået nogle turistmæssige og fragtmæssige tiltag, og Tunø, der har fået fri fragt til og fra øen for de erhvervsdrivende og landbrug på øen (det gælder dog ikke byggematerialer, biler, landbrugsmaskiner). Det er en rigtig fin ting for Tunø erhvervsliv, men det er dog værd at bemærke, at udgifterne til en sådan ordning beløber sig til max. 120.000 – og Odder Kommune fik altså godt 800.000 kr. ekstra. Der burde have været plads til forbedringer i fartplanen også – det skal man huske, når man roser Odder Kommune.

Resten af øerne har ikke oplevet nogen

forbedringer. Tværtimod har mange beboerforeninger oplevet, at kommunerne – og færgeelskaberne - slet ikke ved, at der faktisk er tilført ekstra midler til § 20-støtten.

Margrethe Vestager var på jubilæumskonferencen noget forundret over, at der ikke var sket noget på dette område, og efterfølgende har Økonomi og Indenrigsministeriet bedt kommunerne om en kort redegørelse for anvendelsen af de ekstra tilførte midler. Vi venter spændt på resultatet, men regner egentlig ikke med, at der bliver tale om overraskelser.

Lokal Aktionsgruppe

Gennem det sidste års tid har Ø-sammenslutningen arbejdet målrettet på at der oprettes en småø-LAG i det kommende landdistriktsprogram. Vi er nu nået så langt, at vi med sikkerhed ved, at Småøerne igen i den kommende periode får deres egen lokal aktionsgruppe, idet Minister Carsten Hansen efter en høringsperiode har udpeget 26 områder – heri blandt en Ø-LAG for de 27 små øer.

Det er selvfølgelig den første store hurdle, der hermed er klaret, men dermed er der jo ikke helt ro på. Dels er der stadig ingen afklaring på, om der bliver FiskeriLAG, og dels er der den økonomiske ramme, inden for hvilken en Ø-LAG skal arbejde. I den netop overståede periode har småøernes LAG haft en særlig stor økonomisk ramme, der har tilgodeset småøernes situation og status som særligt sårbare lokalsamfund, og det har vi bestemt også brug for i den kommende periode.

Derfor var det jo med stor glæde – om end den hellige grav jo endnu ikke er velforvaret – at Minister Carsten Hansen på jubilæumshøringen i Folketinget sagde, at han havde hørt, hvad vi har fremført, og kunne love os en økonomi i Ø-LAG'en som lignede den, vi har haft i den forgangne periode.

På nuværende tidspunkt er vi nået til fasen med informationsmøde og stiftende generalforsamling til den nye Ø-LAG. Er det noget for dig, så læs mere andet sted i Ø-posten og mød op den 24. august i Odense.

Trafikal ligestilling

Og nu til svaret på spørgsmålet i overskriften!

På årets folkemøde på Bornholm kom dette års politiske debatter og diskussioner for småøernes vedkommende til at dreje sig om RET.

Igennem det sidste år har de store øer – Bornholm, Ærø, Samsø og Læsø – været på banen med deres færgetransport. Man har diskuteret RET – Road Equivalent Tariff – altså princippet om, at prisen for en kilometers transport med færge skal være den samme som prisen for en kilometers transport via land – i daglig tale kaldet landevejsprincippet. Det er princippet om, at der i Danmark skal være trafikal ligestilling.

Mette Hjermand Dencker (DF) rejste først i juni en forespørgselsdebat i Folketingssalen rettet til Økonomi og Indenrigsminister Margrethe Vestager. Formålet var at få afdækket, hvad regeringen vil gøre for at arbejde hen imod, at de danske økommuner og småøer kan opnå større ligestilling med det øvrige Danmark med hensyn til transportomkostninger for biler og personer, og sikre erhvervslivet på øerne bedre konkurrencevilkår.

Efter en del debat enedes alle partier om følgende vedtagelse*:

Folketinget opfordrer regeringen til at nedsætte en arbejdsgruppe, hvis opgave er inden 1. marts 2015 at udrede, hvordan det bedst sikres, at danske økommuner og småøer opnår bedre og billigere transport til resten af Danmark for biler og personer.

Folketinget ønsker, at arbejdsgruppen analyserer, om det såkaldte landevejsprincip kan indføres, så befordring til og fra ikke-brofaste øer sker til priser, der svarer til udgiften ved kørsel over tilsvarende afstande på landevej.

Arbejdsgruppen skal desuden forholde sig til, om fastboende på ikke-brofaste økommuner kan opnå ligestilling med de 27 danske småøer, der siden 2001 har haft gratis personbefordring. Arbejdsgruppen skal udarbejde overslag over de forventede udgifter og se på mulige finansieringsmodeller. (Kilde: ft.dk)

**Vedtaget 103 stemmer for forslaget (V, S, DF, RV, SF, EL, LA, KF) 0 stemmer imod forslaget 0 stemmer hverken for eller imod forslaget*

Fortsættes på side 3

Ø-sammenslutningens telefonstemme gennem 12 år går på pension

Med augusts komme har Bodil Nyborg, sekretær på Ø-sammenslutningens kontor på Strynø, besluttet at gå på pension. Bodil blev ansat i 2002, og gennem alle årene har hun – strikkende – taget færger fra Rudkøbing, hvor hun bor.

Bodils allerførste opgave var sammen med Claus Jensen, som var nyansat sekretariatsleder, at starte Ø-sammenslutningens nye sekretariat på Strynø op, og i årenes løb er det bl.a. blevet til mange regnskaber – ikke bare for Ø-sammenslutningen, men også for diverse projekter, Leader og Småøernes Aktionsgruppe.

Mange øboere kender Bodil – ud over fra telefonen – også fra mange

repræsentantskabsmøder og generalforsamlinger, hvor hun har haft styr på alt det praktiske.

Vi er mange, der kommer til at savne dig – det, at du bare ved alting, dit gode humør, dit smil og kvikke bemærkninger, men vi er også sikre på, at du – når du nu lige har sundet dig lidt – kommer til at nyde dit otium sammen med Leif og dine børn og børnebørn.

Held og lykke fremover

dw

Vi holder afskedsreception for Bodil torsdag den 14. august kl. 14.30 – 16.30 på Ø-sammenslutningens sekretariat på Strynø. Alle er velkomne.

Ny kontorassistent på sekretariatet

Annette Gade er pr. 1. august 2014 ansat som ny kontorassistent på sekretariatet. Annette er sådan set allerede startet, idet hun i skrivende stund er i 4 ugers virksomhedspraktik på sekretariatet. Annette har også fået sin ilddåb på anden måde, idet hun har været med til Folkemøde på Bornholm.

Annette bor i Svendborg sammen med sin mand og den yngste af to sønner, men kender en del til Strynø,

da hun sammen med sin mand har sommerhus her. Annette og hendes mand har flere gange talt om at flytte til Strynø, men når den yngste flytter hjemmefra her inden længe, skal det være.

Velkommen til Annette, vi håber du vil falde godt til.

dw

Forsat fra side 2

RET eller ej

For mig at se – rent personligt – er landevejsprincippet på nuværende tidspunkt et skridt på vejen mod at få sænket priserne på transport til vores små øer. Gratis transport er selvfølgelig endemålet, men billigere færgetransport giver alt andet lige bedre muligheder for erhvervslivet, for turismen med flere besøgende og deraf øget indtjening, det bliver billigere at få familie og gæster på besøg osv.

Men der ud over er der selvfølgelig også nogle ting, der fortsat skal arbejdes på – ikke alle øer er interesseret i flere biler, vi må og skal fastholde vores gratis persontransport, og desuden løser princippet ikke det manglende serviceniveau på nogen færgeruter, ligesom afløserfærgeproblematikken heller ikke afklares.

Men lad os nu se, hvad arbejdsgruppen finder frem til – i al fald er det vigtigt at slå fast, at Folketinget med ovenstående vedtagelse har sendt et klart signal om, at man ønsker trafikal ligestilling – at man er klar over at der er en skævvridning af vand –

og land – Danmark. Så er der bare lige det med pengene. Men som Hans Christian Schmidt (V), formand for Udvalget for Landdistrikter og Øer ynder at sige – ja så kan man finde pengene, hvis man vil – det har utallige finanslovsforhandlinger jo tidligere vist!

Bestyrelsen har netop besluttet, at trafikal ligestilling skal være et af temaerne på årets repræsentantskabsmøde, så vi har god tid til at drøfte det grundigt igennem.

Farvel og goddag

Bodil Nyborg – vores kontorassistent – har besluttet sig til at gå på pension. Efter 12 år på posten på Ø-sammenslutningens sekretariat på Strynø skal Bodil nu til at nyde sit otium i Rudkøbing. Det stod ikke nødvendigvis i Bodils kort, at hun skulle ende sit arbejdsliv som kontorassistent for en lille ø-organisation som vores, men vi har været rigtig glade for, at det var sådan det blev. Der er ingen tvivl om, at vi vil savne Bodil, men forstår også godt, at mand og børn og børnebørn nu også trækker i hende.

Med et farvel følger som oftest også et goddag – og sådan er det også i dette tilfælde. Vi har ansat Annette Gade som ny kontorassistent pr. 1. august. Vi håber, i alle vil tage godt imod Annette.

God sommer

Og så står den bedste ø-tid for døren – vil nogle mene. I al fald er det sommer med alt, hvad derertil sig hører – forhåbentlig masser af sol og varme, mange besøgende og masser af aktiviteter, som afspejler den mangfoldighed, der er på de danske småøer.

Og med de mange besøgende er der måske også muligheder for nye øboere. Med Ø-sammenslutningens gamle bosætningslogan: „Turist for en dag – en uge – et liv“ ønsker jeg alle en rigtig dejlig sommer.

dw

✱

Småøernes indtog på Christiansborg

Jubilæumskonferencen i Landstingssalen

Dorthe Winther, Mette Meldgaard og Kirsten Sydendal deltog i formiddagens debat om rammebetingelser

Folketingets Udvalg for Småøer og Sammenslutningen af Danske Småøer afholdt den 26. marts 2014 en høring om småøerne i Landstingssalen på Christiansborg.

Med konferencen blev der sat fokus på ø-livet og åbnet for en debat om småøernes fremtid – en debat om muligheder så vel som barrierer for småøernes udvikling – set med folketingsmedlemmers, kommuners og øboers øjne.

Hovedtemaerne på høringen var *færger og rammebetingelser for ø-livet*. Formand for Ø-sammenslutningen Dorthe Winther bød velkommen med et rids af Ø-sammenslutningens historie og de evig aktuelle emner for helårsliv på øerne.

Minister for by, bolig og landdistrikter Carsten Hansen tog hul på formiddagens debat om rammebetingelserne for helårslivet på småøerne. Han omtalte bl.a. den kommende LAG og bemærkede, at der skulle være økonomi svarende til den nuværende periode. Han blev efterfulgt af to øboere: Mette Meldgaard, Strynø, om at være erhvervsdrivende på en småø og Kirsten Sydendal, Fejø, der gav sit bud på, hvor nye øboere kan findes. Bosætningsprojektet „Branding Fur“ blev præsenteret ved Hanne Wittorff Tanvig fra Københavns Universitet. Formiddagen blev rundet af ved Lene Feldthus Andersen, direktør ved CRT – Center for Regional- og Turisemeforskning som har undersøgt de demografiske tendenser på øerne.

Eftermiddagen var viet en debat om færgerne: Lolland Kommunes borgmester

Holger Schou Rasmussen lagde ud med et oplæg, der redegjorde for færgefarten som en underskudsforretning og stor belastning for kommunen. Han havde regnet på, at det faktisk bedre kunne betale sig at flytte folk fra Askø til Maribo – ikke noget specielt populært synspunkt. Torben Engelbrecht-Vindnæs, medlem af Femø Færgegruppe, vendte det hele lidt på hovedet og fulgte op med et nyt syn på færgedriften, der betragtet på anden vis, viste et overskud for kommunen...

Fra Sverige redegjorde Thorbjörn Lindberg, leder af Färjegruppen, Skärgårdarnas Riksförbund for den svenske model, hvor de statslige færger er gratis. Den afsluttende konklusion gik på at det i sidste ende ikke er afgørende om transporten er gratis, men om den er funktionel og stabil.

Eftermiddagens færgedebat blev afsluttet af Indenrigs- og økonomiminister Margrethe Vestager der i sit oplæg fokuserede på de ekstra 15 der er givet pr. 1.1 2014 til kommunerne til færgedriften. En livlig debat med salen fulgte hvor det blev debatteret hvor vidt disse midler reelt kommer færgedriften til gode, idet de er en del af det kommunale bloktilskud og dermed ikke er øremærket færgedriften. Efterfølgende har Indenrigsministeren bedt ø-kommunerne svare på hvordan de 15 mio. kr. er blevet disponeret.

Høringen afsluttedes i anledning af Ø-sammenslutningens 40 års-jubilæum med en tale af formand for Folketinget, Mogens Lykketoft, og en efterfølgende festlig reception med lækkerier fra småøerne. Tusind tak til Fur Bryghus, Strynøfrugthave, Årø Vingård for øl,

Indenrigs- og Økonomiminister Margrethe Vestager

Der var stor spøgelyst. Her Henry Larsen, Sejero ...

... og Kristian Krøger, Oro.

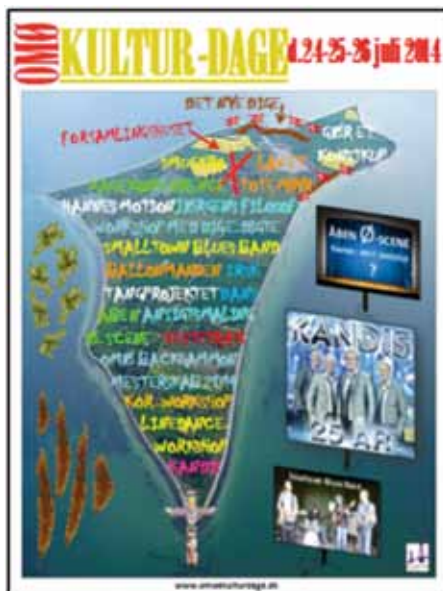
æblemest og tangvin samt til Klode Gårdbutik Fur, Årø Galloway, Petragård Strynø for herlige, lokalt producerede spegepølser.

Dagens oplæg kan findes her: www.danske-smaaer.dk/horing-om-smaer

OMØ Kultur-dage

Igen i år er der OMØ Kultur-dage, nemlig i dagene d. 24-25-26. juli. I år med STORT fokus på det nybyggede dige, og et nystartet tang-projekt på Omø. Der vil desuden være workshops for børn og voksne (kor, haiku-digte, linedance og „lav et totemdyr“) og alt fra kagekonkurrence, over motion og ansigtsmaling, til oplevelser hver aften med Spis og Oplev, og masser af musik: Åben Ø-Scene (torsdag), Kandis (fredag) og Small Town Blues Band (lørdag).

Se det hele på www.omoekulturdage.dk, hvor man også kan købe billetter.

Løb Ø-løb!

Flere af småøerne arrangerer løb. Løb langt, løb kort, løb midt imellem – løb en ø-distance! Eller kom og kig på.

Anholt Marathon 30. august. 42km, 21km, 10km eller gå 10km.
Se mere her: www.anholt-halvmaraton.dk

Endelave Halvmarathon den 13. september. Se mere her: www.endelavehm.dk

Mandø Marathon den 16. august. Marathon, halvmarathon, kvartmarathon + børneløb.
Se mere her: mandoemarathon.dk

Strynø Løbe Event den 16. august. Maraton, 23.1 km, 7.7 km, 15.4 km, samt 2 km børneløb. Se mere her: www.strynoe.dk/aktiviteter/stryno-lobe-event-2014

Repræsentantskabsmøde 2014

Fredag den 7. november til søndag den 9. november afholdes repræsentantskabsmøde for ø-repræsentanter i Odense. Sæt kryds i kalenderen allerede nu!

Sommerhøjskolen Bjørnø 29.juni - 4.juli

Den første SOMMERHØJSKOLE afholdes på Bjørnøgård i uge 27. Der startes med et enkelt hold i år: Flet med naturmaterialer på Bjørnø. Instruktør Tim Johnson (GB). Se mere på www.sommerhøjskolen.dk

Sommerlukket

Ø-sammenslutningens sekretariat holder lukket i hele juli måned. Vi er tilbage den 4. august.

God sommer!

Alt malerarbejde udføres!

For 7. år i træk maler „Den sejllende Maler“ på de danske småøer. De fleste jobs har været for private bolig- og sommerhusejere, men også for kro, kirke, redningsstation, købmand, museum, feriecenter, præstegård osv. I år med ny båd så sejlsæsonen og ikke mindst malersæsonen bliver lidt længere.

Tlf 40 55 67 44

www.densejlendemaler.dk

Malmester Henrik Sørensen er medlem af Danske Malermesteres Garantiordning

Turismeprojekt – 27 småøer ...

Spændende udfordringer

Jeg startede som ø-turismeambassadør den 1. marts 2014 i projektet „27 småøer med store oplevelser“, og jeg glæder mig meget til at løse opgaverne sammen med turistvirksomhederne på småøerne.

Projektet „27 småøer med store oplevelser“ har tre indsatsområder:

- Koncept og salg
- Virksomhedsudvikling
- Udvikling af basiskvalitet

Projektets formål er at skabe mersalg for småøernes turistvirksomheder, altså at tiltrække flere turister og få de turister, der kommer, til at skabe en større omsætning. Der skal være et særlig fokus på salg af pakketure til grupper. Generelt skal projektet øge kendskabet til oplevelserne på småøerne samtidig med, at virksomhederne og basiskvaliteten skal udvikles.

Seks øer deltager i første omgang

I marts blev der sendt en opfordring ud til øerne om at deltage i projektet „27 småøer med store oplevelser“. På baggrund af de indsendte forslag er der i første omgang udpeget seks øer, som jeg – som ø-turismeambassadør – skal arbejde med. Det er: Mandø, Tunø, Endelave, Aarø, Sejerø og Fejø. Der er planlagt møder med turistvirksomheder på disse øer inden sommerferien.

Kendskabstur på Mandø

Nogle steder er jeg sammen med turistvirksomhederne allerede godt i gang. På Mandø var der enighed om tre indsatsområder, nemlig en produktkendskabstur, præsentation til virksomheder om at holde kursus, arrangement eller julefrokost på Mandø samt præsentation til skolerne om lejrskoleophold på Mandø. Invitation til produktkendskabsturen blev sendt ud til omkring 100 overnatningssteder samt turistbureauer på fastlandet. Formålet med turen var at øge frontpersonalets kendskab til Mandø, så de kan fortælle om øens oplevelser til egnens turister. En dag på Mandø gør måske, at turisten tager en overnatning mere på fastlandet, og dermed skabes der en win-win-situation for overnatningsstederne

Britta Leth er ansat som Ø-turismeambassadør i Sammenslutningen af Danske Småøer. Hun kan kontaktes på bl@danske-smaaoer.dk eller tlf. 40115362

på fastlandet og turistvirksomhederne på Mandø. Ca. 45 personer tog imod indbydelsen til at deltage i produktkendskabsturen. Det var overraskende, at frontpersonale, der havde boet tæt på Mandø, aldrig havde besøgt øen. Deltagerne fik sig virkelig en totaloplevelse med en tur i Mandø Bussen over Låningsvejen,

guidet rundtur til kirken, fortælling om øens historie og natur, besøg hos Bed & Breakfast Mandø samt Mandø Museum og til sidst en fantastisk naturoplevelse med en hestevognstur til sælbankerne. En buffet lavet af Mandø-lam var helt unik og understreger, hvor meget det betyder at bruge øens råvarer til gæsterne. Alt i alt har Mandø nu mange ambassadører på fastlandet, som kan fortælle om oplevelserne på Mandø. Produktkendskabsturen har givet foromtale i ugeaviser og Jyske Vestkysten, to hele sider omtale af produktkendskabsturen og oplevelserne på Mandø i Jyske Vestkysten samt indslag på P4 Syd. I den nærmeste fremtid sendes præsentation om afholdelse af kursus, virksomhedsarrangement og julefrokost ud til udvalgte virksomheder. Derudover sendes præsentation af lejrskoleophold ud til udvalgte skoler.

Idé-møder på Endelave

På Endelave har jeg holdt to møder med turistvirksomhederne. Med en god portion entusiasme og samarbejdsvilje arbejdes der nu på at lave tilbud til seniorer, altså 50+. Derudover er det besluttet, at der for foreningsformænd på fastlandet laves en tur til Endelave i sensommeren 2014. Formålet med denne tur er at få

Ca. 45 personer deltog i produktkendskabsturen til Mandø i april

med store oplevelser

Turistaktører fra 12 småøer mødtes til seminar i marts måned i Odense

dem til at besøge Endelave i 2015 sammen med deres foreningsmedlemmer. I 2015 inviteres der på en produktkendskabstur for frontpersonalet fra fastlandet.

På møderne er der dukket mange gode ideer op til andre tiltag, som også vil være med til at øge kendskabet til Endelave. Der er ideer om kunstkaniner på en kaninrute, kaninfestival og kaninophold for familier. På et møde, hvor beboerforeningen havde inviteret øboerne, har jeg orienteret om de nye tiltag.

Muligheder på Tunø

Tunø får en turistoplevelse mere, idet der arbejdes ihærdigt på at gøre det nye røgeri på havnen færdigt til sæsonen. Et møde med turistvirksomhederne på Tunø viste, at der også her er brug for nye tiltag. Det er besluttet at lave en tur for foreningsformænd i august/september 2014, at udsende tilbud om gruppebesøg til potentielle busoperatører og foreninger i efteråret 2014, at lave tilbud til ornitologer samt at lave pakketilbud til erhvervsfolk, eventuelt i et samarbejde med Center for Aarhus Bugt.

Besøg en ø

Det har været virkelig spændende at besøge Mandø, Endelave og Tunø, og jeg er blevet modtaget med stor gæstfrihed. Det er en stor glæde at mærke den entusiasme, som der arbejdes med på småøerne, så jeg glæder mig til de kommende spændende udfordringer sammen med turistvirksomhederne.

Og hvor går sommerferien så hen – det bliver selvfølgelig til småøerne.

Britta Leth

Ø-turismeambassadør

Sammenslutningen af Danske Småøer

Turisme-seminar i marts

Alle øernes turistvirksomheder blev i regi af projektet „27 småøer med store oplevelser“ inviteret til et turismeseminar den 27. marts i Odense. Her præsenterede jeg mine ideer til tiltag, som kan tiltrække flere turister til småøerne, bl.a. produktkendskabsture, præsentation af pakker til grupper, foreninger og busoperatører samt vigtigheden af at samarbejde og skabe oplevelsesmæssige værdikæder.

Seminarets næste indlæg satte fokus på, at service er marketing. Søren Bechmann fra Service Design Institute holdt et inspirerende indlæg om, hvor vigtig service er. Dyre annoncer og markedsføringstiltag har ingen værdi, hvis ikke turisten føler sig velkommen. Turistvirksomhederne skal levere glæde og den forventede service, så turisten får lyst til at komme igen og sidst og ikke mindst fortælle om sin oplevelse, så der skabes det, der kaldes

mund til mund markedsføring.

Derefter fortalte Lars Hansen fra Søren Rejser om, hvad et busselskab forventer, når de besøjer øerne med en gruppe, og Svend Aage Hansen fra Aarø Vingård fortalte om, hvordan det er at modtage grupper, og hvad det kræver.

I efteråret holder vi igen et turismeseminar. Datoen er fastsat til onsdag den 29. oktober. Mere information følger.

Britta Leth

Ø-turismeambassadør

Sammenslutningen af Danske Småøer

Støttet af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og EU

Koncerter på Endelave

Mejerigården Cafe (Cafe M) afholder i år hele 2 store koncerter! Vi har været så heldige at få den populære Viggo Sommer, kartoffelavleren fra „The Julekalender“, til at optræde med hans band lørdag 12. juli. Vi laver det til en grisefest med en meget rutineret kok og serverer selvfølgelig kartofler til!

Lørdag d. 19. juli afholder vi for 5. gang vores traditionelle Country-aften med Mr. Jack & The Daniels. Sidste år blev en fantastisk aften med Tamra Rosanes! Traditionen tro serverer vi vores grillede spareribs med bl.a. Coleslaw til. Arrangementerne bliver afholdt under teltdugen i Cafe M's gårdhave!

Der er mulighed for overnatning på Endelave Camping og Hytteferie, som også ligger med havudsigt på begge sider af gårdcafeen.

Lyø har indviet deres ny gamle skole

Det seneste halve år har Lyø lukkede skole summet af liv. Årsagen er, at foreningen Lyø Kultur- og Besøgscenter har været i gang med at renovere og indrette den gamle skole til café, forenings- og udstillingslokaler, og ikke mindst en tilflytterlejlighed.

Grundlovsdag valgte lyboerne ikke bare at fejre demokratiets dåbsattest, de valgte også dagen til at indvie deres flotte nyrenoverede gamle skole. Det blev en festlig dag, hvor musikanter fra Avernakø og Lyø ledsagede taler fra såvel arkitekten som formand for foreningen Lyø Kultur- og Besøgscenter.

Foreningen har startet og drevet projektet, der skal gøre den tidligere skole til øens naturlige kulturcenter for både fastboende og gæster, samtidig med at kultur- og besøgscenteret skal være en brik i bestræbelserne på at skabe arbejdspladser på øen.

Tilflytterlejligheden er allerede udlejet og caféen er åbnet med en ny forpagter, der ved indvielsen bød på dejlige smagsprøver fra køkkenet. Så til sommer vil turister på Lyø kunne få stillet sult og tørst i de smukke omgivelser.

Trods silende regn var der stort fremmøde til en festlig indvielse af Lyø Kultur- og Besøgscenter

Bjørnø vild festival 30.- 31.august

Der afholdes den første VILD FESTIVAL med 15 Strandsafari stationer på Bjørnø i august i år. Arrangementet afholdes i samarbejde med Avernakø, og i forbindelse med Fynske Fristelser og den genopståede Ø-havets dag.

Next stop – the small islands

Sammenslutningen af Danske Småøer starter et samarbejdsprojekt med finske og svenske øer, hvor vi skal erfaringsudveksle og inspirere hinanden til at gøre en aktiv indsats for at udvikle de små ø-samfund.

Når de nordiske ø-organisationer mødes i det europæiske netværk har vi oplevelsen af en masse fælles udfordringer, men vi har også det indtryk, at vi kan lære en masse af hinanden. Derfor har vi startet samarbejdsprojektet, Next stop – the small islands, med støtte fra Nordisk Råds demografiprogram, Nordregio.

Først og fremmest skal vi lave en status over demografien på øerne, og hvordan den har udviklet sig. For at blive kloge på udfordringerne,

men også i håbet om at kunne spotte ø-samfund, hvor man har imødegået den generelle tendens til affolkning og skæv aldersfordeling. Findes de, så kan vi måske lære af de gode eksempler.

Derudover vil projektet fordybe sig i temaerne „Bosætning og ø-branding“ og „Jobskabelse“. Danmark skal være vært for en workshop om bosætningsarbejde og ø-branding, mens Sverige skal invitere til workshop om jobskabelse. Hensigten er at samle øboere fra de tre lande med erfaringer indenfor temaerne eller engagerede øboere med interesse for temaerne.

Vi er stadig i opstarten af projektet, men allerede nu hører vi gerne fra øboere, der er interesserede i at deltage. Hvert land kan stille med seks deltagere. Den svenske workshop vil finde sted i oktober, den danske i november. Hvis man vil høre mere om projektet kan man henvende sig til Claus Jensen på tlf. 29 60 22 84 eller mail: clausyugi@gmail.com.

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Politikerbesøg på Agersø og Omø

Udvalget for Landdistrikter og Øer har den 3. og 4. april været på studietur til Vestsjælland og besøgt Skælskør, Agersø og Omø.

Udvalget var repræsenteret med næstformand Lennart Damsbo-Andersen (S), Mette Hjermand Dencker (DF), Lars Dohn (EL), Henning Hyllested (EL), Flemming Damgaard Larsen (V) og Thomas Danielsen (V).

Slagelse Kommune var repræsenteret med: Henrik Brodersen (DF), Jørn-Ole Didriksen (V) og sekretær Anne Justiniano.

Desuden deltog repræsentanter for Sammenslutningen af Danske Småøer, Landdistrikternes Fællesråd og Landsforeningen Landsbyerne i Danmark.

Efter at have været rundt i Skælskør og omegn kørte alle til Stigsnæs, hvor de sammen med Borgmester Steen Knuth steg ombord på Agersøfærgen. Borgmesteren benyttede overfarten til at byde udvalget velkommen til Slagelse Kommune og beboerforeningens formand Jytte Bjergvang bød velkommen til Agersø.

Allerede på havnen kunne vi vise Agersøs nyeste virksomhed et tanglaboratorium, som er en del af Maritimt Knudepunkts projekt „Sunde fødevarer fra Storebælt“, som arbejder med tang på Omø og Agersø. Biolog Claus Falconi viste laboratoriet frem og fortalte om laboratoriets formål: at producere tangsporeliner til dyrkning af sukkertang på Agersø.

Derefter steg udvalget på Agersø Kros „traktorbus“ og kørte gennem Agersø bys små gader til „Centertorvet“ hvor vi besøgte vores købmand, Den gamle Smedje, Skolen og Agersøhallen. Derefter fortsatte vi til Agersøs nyeste attraktion på sydvestkysten af øen, „Agersø Skanse og batterihøj“ bygget under Englandskrigen 1807-14. Anlægget var bemanded med fire 12-punds kanoner til forsvar af Omøsund.

Efter rundturen havde Udvalget inviteret til borgermøde på Agersø Kro. Her mødte ca. 60 øboere op med mange gode spørgsmål bl.a. om strandbyggelinien, IT og mobildækning og færger. Over en god times tid fik vi en god dialog med Udvalget som viste stor interesse for vores problemer.

Derefter havde Udvalget inviteret beboerforeningens bestyrelse og Ø-udvalget til middag og her var god

Udvalgets medlemmer og de øvrige besøgende foran Agersø skole

lejlighed til yderligere uddybning af vores arbejde for at bevare Agersø som et levende samfund.

Næste dag gik turen videre til Omø. Her fik Udvalget prøvet hvad det vil sige at sejle til Omø, når det blæser en strid vind fra sydøst.

På Omø besøgte Udvalget Omø Havcenter. Omø Havcenter er den omøske del af Maritimt Knudepunkts projekt „Sunde fødevarer fra Storebælt“, og her har fiskerne igennem længere tid arbejdet med at udnytte den tang, som de alligevel får med som bifangst, når de fisker. Tangen vaskes, tørres og pakkes i et dertil indrettet lokale i en tidligere hal på havnen. Sammen med en anerkendt kok afsættes tangen til bl.a. Restaurant Noma og Meyers Køkken, der har ansvaret for forskellige frokostkantiner på bl.a. Københavns Rådhus. Et sidste tiltag er at røge tangen – det giver en helt fantastisk smag og især kokkene er vilde med den. Endnu er projektet i sin vorden, men fiskerne på Omø regner med at det på sigt kan understøtte deres indtjening på fiskeriet, som er meget svingende.

Derefter gik turen til besigtigelse af Omøs nye diger. I 2006 stod knapt 30 huse under vand og siden da har en arbejdsgruppe på Omø arbejdet på at få et dige, der kan holde vandet ude. Med et tilskud fra Staten på 5 mil. kr., en velvillig kommune og meget papirarbejde og tovtværkeri frem og tilbage lykkedes det i november måned sidste år at komme i gang med at bygge diget. At det var i sidste øjeblik kunne ses af at stormen Bodil sendte vandmasserne ind over Omø endnu engang og omøboerne var blot få

centimeter fra igen at få vand i husene. Så samtidig med at beredskabets pumper forlod øen, kom de første entreprenørmaskiner til øen – et svinneheld at det ikke gik galt igen.

Efter besigtigelse af det nye dige øen rundt gik turen til Omø Skole, hvor skoleleder Ole Odsgaard og skolens elever fortalte om Omø Skole. Efter et besøg i Letkøb, øens velassorterede dagligvarebutik, gik turen til Omø Aktivitetscenter og ældreboliger, hvor ø-sygeplejerske Katja Rasmussen fortalte om øens beredskab og om mulighederne for at blive gammel på øen. Hun fortalte, at det er et problem, at kommunens standarder for ældreomsorg ikke gælder på Omø, hvilket bl.a. betyder at det kun er muligt at få nødkald, hvis man har et familiemedlem eller en god nabo på øen.

Efter et hæsblæsende ophold tog Udvalget færgen retur til fastlandet – lidt klogere på de udfordringer de to øer i Slagelse Kommune står over for.

Jytte Bjergvang & Dorthe Winther

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk

EU-parlamentarikere husker småøerne

I forbindelse med det nyligt overståede EU-valg udsendte Ø-sammenslutningen, som medlem af den europæiske småø-forening ESIN, forud for valget en fælles erklæring, som vi bad kandidaterne tilslutte sig.

Fem kandidater har underskrevet erklæringen, to af dem ved et arrangement på en småø:

Harry Jensen (V) underskrev på Venø og Tonni Hansen (SF) underskrev erklæringen på Strynø.

Derudover har Christian Kjølhede (Rad), Jens Rohde (V) og Morten Messerschmidt (DF) underskrevet erklæringen – og begge sidstnævnte er blevet valgt til EU parlamentet. Fra det øvrige Europa har svenske, finske, irske og skotske parlamentarikere også tilsluttet sig erklæringen. Det bliver spændende at følge op på deres arbejde!

Hvad står der så?

Erklæringens formål er at sætte fokus på småøer i den store europapolitik, hvor øer – og i særdeleshed små øer – hurtigt forsvinder i et oprørt politisk hav med mange modsatrettede strømninger. Erklæringens første punkt lyder således:

1. Jeg forpligter mig til at gøre min indflydelse gældende på alle niveauer overfor politikere og andre, for at etablere en politik, der tilskynder folk til fortsat at leve og arbejde på øer og sikrer, at øboere får samme adgang til tjenesteydelser på øerne som på fastlandet.

Erklæringen forsøger at holde politikerne op på en intention om, at småøer skal have fair og rimelige vilkår med hensyn til transport, vedvarende energi, beskæftigelse, fødevarerproduktion, og IT/mobilforbindelser.

Læs hele erklæringen på vores hjemmeside:
www.danske-smaaer.dk/eu-valg-2014

ls

Øverst: Den 19. maj underskrev Harry Jensen fra Venstre erklæringen på småøen Venø.

Nederst: Den 24. maj underskrev Tonni Hansen fra SF erklæringen på en anden småø, Strynø.

Jubilæumskalender på gaden

I anledningen af Sammenslutningens 40 års jubilæum har vi udgivet en 18 måneders kalender „Havet er vor vej“.

Kalenderen kan købes for 75 kr./stk. plus porto ved henvendelse hos sekretariatet: tlf. 6251 39 93 eller email:
sekretariatet@danske-smaaer.dk

Ønsker du at forhandle kalenderen så kontakt ligeledes sekretariatet!

Se hele kalenderen her:

http://www.danske-smaaer.dk/images/Kalender_lav_opslsning.pdf

Informationsmøde om oprettelse af en lokal aktionsgruppe på småøerne

Forud for den stiftende generalforsamling for en ny Småøernes Aktionsgruppe afholdes der **søndag den 24. august kl. 10.30-12.30** et informationsmøde netop om oprettelse af en ny lokal aktionsgruppe (LAG) for småøerne.

En lokal aktionsgruppe er et partnerskab mellem lokale myndigheder, organisationer, foreninger, virksomheder og borgere. På informationsmødet informeres der om mulighederne for lokaldrevet udvikling indenfor LAG-ordningen. Partnerskabet beslutter ved simpelt flertal, om der skal oprettes en lokal aktionsgruppe for småøerne og om denne skal søge om godkendelse som støtteberettiget lokal aktionsgruppe under landdistriktsprogrammet.

Alle er velkomne, og det er gratis at deltage. Mødet afholdes på Hotel Ansgar, Østre Stationsvej 32, 5000 Odense C.

Der vil blive serveret en sandwich for de deltagende kl. 12.30. Af hensyn til forplejning skal tilmelding til informationsmødet foregå til sekretariatet@danske-smaaer.dk eller tlf. 62 51 39 93 senest den 11. august 2014.

Indkaldelse til stiftende generalforsamling for den kommende nye LAG for småøerne

Under forudsætning af at informationsmødet beslutter at danne en LAG, indkalder Sammenslutningen af Danske Småøer hermed til stiftende generalforsamling for en ny lokal aktionsgruppe (LAG) for de 27 småøer i Ø-sammenslutningen (Agersø, Anholt, Askø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø, Aarø).

Den stiftende generalforsamling finder sted
søndag den 24. august kl. 13.00-16.00
på Hotel Ansgar, Østre Stationsvej 32, 5000 Odense C

Alle med interesse for det kommende LAG-arbejde er velkomne!*
Generalforsamlingen afholdes med følgende dagsorden:

- Godkendelse af dagsorden
- Valg af dirigent
- Valg af referent
- Fremlæggelse af vedtægter
- Vedtagelse af vedtægter
- Valg af bestyrelsesmedlemmer
- Valg af formand
- Evt.

Forud for den stiftende generalforsamling er der informationsmøde kl. 10.30-12.30 med oplæg og debat om LAG arbejde på småøerne (se andetsteds i Ø-posten).

**Fremmødte personer over 15 år med fast bopæl i den lokale aktionsgruppes geografiske område er stemmeberettigede på den stiftende generalforsamling.*

Signatur-ret Årø

Signatur-retten fra Årø består af hjemmelavet pølse af kød fra Årø Galloway med rapssalsa og sennepsdip serveret med et glas tangvin fra Årø vingård.

Årø har fået sin helt egen lokale pølse og signaturret.

I april deltog 20 entusiastiske kokke og slagtere på pølse- workshop i Haderslev for at arbejde med deres lokale pølse, og allerede i dette første hug viste der sig nærmest uendelige muligheder for at udvikle unikke, lokale produkter.

Kokketeamet på Brummers Gaard deltog og har nu fået sin helt egen signaturret: en pølse med urter og tang (kød fra Årø Galloway Gårdbutik) marineret i tangvin fra Årø Vingård. Til retten serveres rapssalsa og sennepsdip med honning fra Årø Bigård samt et glas tangvin. Det har været en fantastisk oplevelse at være med i processen og interessen for kombinationen af de lokale råvarer har været enorm stor. Noget så let og enkelt som at bruge naturens ressourcer til en madoplevelse, havde jeg ikke forestillet mig.

Væksthuset Syddanmark, Syddanske Madoplevelser og Syddanske Fødevarerklunge, Sønderjyske Fristelser sammen med urtespecialist Søren Espersen har stået for opbygningen af denne workshop.

Dette er startskuddet til de fremtidige Strandsafaristationer som Årø er udpeget til.

*Marianne Weiman,
Brummers Gaard, Årø
Bestyrelsesmedlem i Småøernes
Fødevarenetværk*

På vej til ny strategi

Det er ikke kedeligt at være med i LAG-arbejdet! Her er det Mogens (Lyø), Jan (Venø), Flemming (Strynø), Elly og Arne (Fur), Hanne (Tunø) og Connie (Aarø), der lystigt „kæmper om temaerne“

Tyve øboere fra tretten øer brugte en weekend i april til at diskutere fokuserede strategier og udvikling af de små ø-samfund. Anledningen er, at Sammenslutningen af Danske Småøer arbejder hen imod, at de små øer også i det nye landdistrikts-program får lejlighed til at danne en egen lokal aktionsgruppe (LAG).

I perioden 2007-2013 har småøerne haft deres egen LAG i form af Småøernes Aktionsgruppe. I perioden har det været muligt at støtte rigtig mange projekter, derfor ønsker Sammenslutningen af Danske Småøer at være fødselshjælper for en ny LAG for de små øer.

Det har ikke været en selvfølge, at øerne kan få en egen gruppe i landdistriktsprogrammet, der løber i perioden 2014-2020, men det er nu officielt, at småøerne kan danne en egen gruppe og har endda fået stillet i udsigt, at den økonomiske ramme vil være på samme niveau som i den afsluttede periode. Før de små øer kan danne en egen LAG i den ny programperiode skal der sendes en ansøgning til Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. Godkendes ansøgningen skal der i det tidlige efterår 2014, dannes en ny forening, der skal fungere som småøernes LAG. Den ny bestyrelse får ansvaret for at udforme den endelige LAG-strategi.

Et skridt på vejen til en ny strategi

At lægge en fokuseret strategi er en forudsætning for at blive endelig godkendt som LAG, men endnu vigtigere, så skal en sådan strategi være et væsentligt og brugbart værktøj for en LAG-bestyrelse, både i forhold til de aktiviteter LAG'en selv sætter i søen, men også i forhold til de projekter, der vil søge støtte fra landdi-

striktsprogrammet. Et weekend-seminar sidst i april var et skridt videre til en ny strategi.

Når idérigdommen er stor, så er det svært at begrænse sig. Det var en bunden opgave at indsnævre de indsatsområder, der ønskes fokus på i en kommende strategi, men fire indsatsområder blev anbefalet. De kan synes meget brede, men under overskrifterne var der anbefalinger af særlig fokus.

- **Erhvervs- og turismeudvikling**
Med særligt fokus på havets muligheder. Hvor havet snarere betragtes som en ressource frem for en barriere. Havet kan danne grundlag for aktiviteter både inden for produktion og forædling samt oplevelsesturisme. En indsats indenfor udvikling af fiskerierhverv og havne vil også høre naturligt til dette tema.
- **Lokale udviklingsstrategier**
Fokus på at de små øer får lagt udviklingsstrategier og handlingsplaner med en stærk lokal forankring, hvor også kommunerne skal indgå som partnere.
- **Bosætning**
I erkendelse af at adgang til arbejdspladser er afgørende for at tiltrække nye beboere til de små øer, så bør der være et særligt fokus på etablering af distancearbejdspladser. Både offentlige og private virksomheder skal søges som partnere i den proces. Indsatsen kan også indeholde kampagner og formidling af boliger samt nytænkning af boligformer.
- **Erhvervssamarbejde**
Virksomhederne har behov for at se deres aktivitet i et helhedssyn og i et større perspektiv og på den måde få afdækket de svage punkter, men også potentialet for en bedre forretning

og vækst. Samarbejdsprojekter og mentorordninger kan være en indsats under dette tema.

Vidensdeling og samarbejde

Der var blandt deltagerne bred enighed om, at projekter i en kommende programperiode i højere grad skal fastholdes i et krav om vidensdeling. LAG'en bør være aktiv i at skabe rammerne for, at projekter får mulighed for at inspirere og lære af hinanden. At projekter der har et stærkt element af samarbejde med andre aktører og med afsæt i lokale udviklingsstrategier bør have særlig prioritet. Det blev anbefalet at beboerforeningerne skal inddrages som partnere i arbejdet med at gøde jorden for gode projekter.

Den videre proces

Som skrevet, så er næste skridt at få den endelige godkendelse til at danne en egen LAG. Når den er opnået, skal der dannes en ny forening, der skal fungere som småøernes LAG. Foreningens bestyrelse får ansvaret for at udforme den endelige LAG-strategi og skal inddrage medlemmerne af den ny forening i processen. Når de har godkendt den, skal LAG-strategien sendes til Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter for endelig godkendelse. Først derefter, formodentlig primo 2015, så kan LAG'en være i egentlig drift.

Den kommende LAG-bestyrelse er ikke bundet af konklusionerne og anbefalingerne fra april-seminaret. Men det anbefales, at den ny LAG-bestyrelse tager afsæt i dette arbejde, når en ny strategi skal lægges.

Claus Jensen

Vandre- udstilling om Småøerne

Vi har i anledningen af 40 års jubilæet lavet en lille vandredstilling om småøerne.

Den består af et trekantet udstillings-system samt en brochureholder til materialer om småøerne og et banner. Der findes to sæt af udstillingen. Tanken er at den nemt kan opstilles på lokale biblioteker og borgerservicekontorer eller et helt andet sted! Har man lyst til at få „besøg“ af vandredstillingen, så kontakt sekretariatet på tlf. 62 51 39 93 eller sekretariatet@danske-smaaoer.dk Vandredstillingen er gjort mulig via støtte fra Tuborg Fondet og fra Fynske Bank.

Bredbånd på Hjarnø

Hjarnø Forsamlingshus var fyldt med nysgerrige øboere, da tdc plantede flaget en aften i maj og stillede op med 5 medarbejdere.

Vi har længe været udfordret af langsommelige internetforbindelser både når det gjaldt onlinespil, landmændenes indberetninger og hjemmearbejdspladser. Som led i en proces om borgerbudgettering i samarbejde med Hedensted Kommune har Hjarnøboerne udvalgt forskellige indsatsområder til fælles bedste. Et af indsatsområderne er således hurtigere internet. En lille arbejdsgruppe havde derfor inviteret tdc til øen, og tdc havde forinden mødet udsendt tilbud om forskellige telefoni/tv/internetpakker til alle husstande. For tdc var det afgørende at sikre sig lokal opbakning, inden de går i gang med at sætte en ny sendemast op nede på havnen (nu foregår trafikken via kabel under havet).

Sendemasten fanger så via radiolink signal fra en sendemast i land nord for Hjarnø. Fra sendemasten trækkes der kabel til det nuværende tdc-skab på øen.

Nana Nyhuus

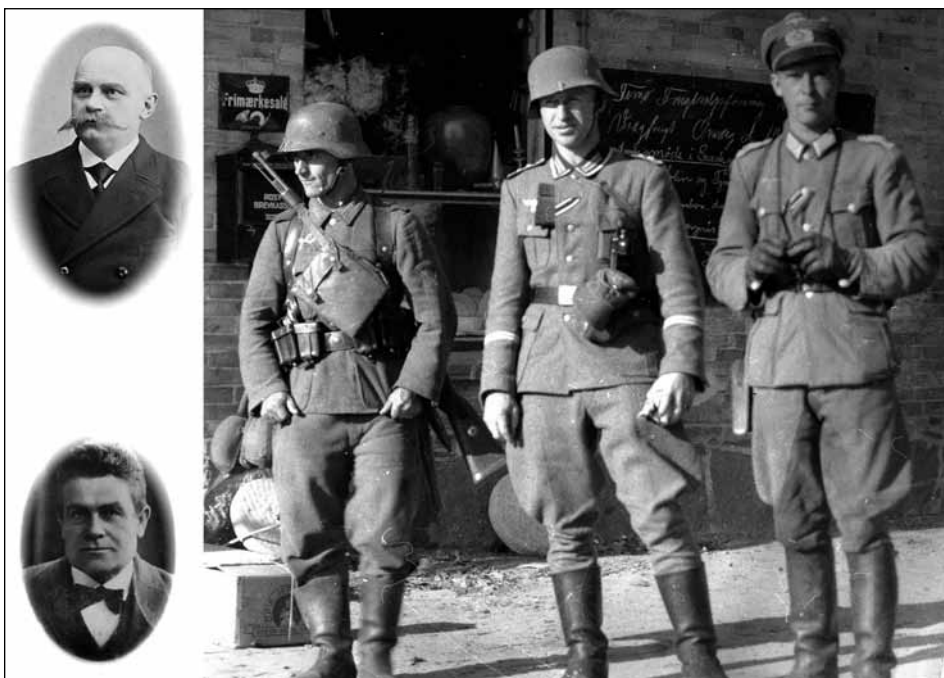
Tavlerne på Femø fylder 100 år

De karakteristiske sorte tavler, som man finder rundt omkring på Femø gamle og for længst nedlagte købmandsbutikker, har gennem generationer fungeret som øens vigtigste lokale nyhedsmedie. Her har alle med noget på hjertet, og et stykke tavlekridt i hånden, haft mulighed for at komme til orde i store og små anliggender.

Historien bag tavlerne er denne:

Da 1. verdenskrig brød ud i sensommeren 1914, kneb det naturligt nok for femøboerne at holde rede på de mange dramatiske krigsbegivenheder. Krystalradioen havde jo endnu ikke set dagens lys og avisabonnenter var der heller ikke mange af på øen.

Købmand Henrichsen i Nørreby og øens skolelærer Lindhart, der hhv. abonnerede på „Tidende“ og på „Politiken“, enedes derfor om at give femøboerne mulighed for bedre at kunne at følge udviklingen på krigsskuepladserne. Ved fælles hjælp fik de derfor opsat en sortmalet zinktavle på Carl Henrichsens butik, og her kunne femøboerne så hver dag læse de håndskrevne uddrag fra Ritzaus Krigsnyheder og nærstudere de hjemmetegnede kortskitser med nyt fra fronterne i øst og vest.

Øverst tv. købmand Carl Henrichsen, nederst tv. lærer Lindhart. Th. i mangel af tavlefotos fra 1. verdenskrig ses i stedet et foto fra april 1945, hvor man ser de slagte tyskere på vej hjem. I baggrunden skimtes tavlen.

Med våbenstilstanden i 1918 blev krigstavlen imidlertid overflødig. Carl Henrichsen fandt så på i stedet at benytte den til annoncering af lokale nyheder og favorable tilbud. Det viste sig at være så god en idé, at øens andre købmænd snart efter kopierede ideen.

Med årene blev de sorte tavler – i dag

5 i alt – til en fast bestanddel af hverdagslivet på Femø, og dermed skabtes en tradition, der netop i disse måneder kan fejre 100 års jubilæum.

Torben Engelbrecht-Vindnæs, Femø

Sammendrag af den 41. ordinære generalforsamling

Generalforsamling i salen på Øhavets Smakkecenter på Strynø

Selve generalforsamlingen i Sammenslutningen af Danske Småøer indeholdt beretning fra formanden og flere indkomne forslag.

Ud af de 27 medlemsøer var 24 øer repræsenteret ved generalforsamlingen på Strynø den 24. maj. Blandt de inviterede gæster fra Folketingets Udvalg for Småøer deltog Flemming Damgaard Larsen fra Venstre og Lennart Damsbo-Andersen fra Socialdemokraterne.

Færger, ny LAG, turismeambassadør og mange projekter

Dorthe Winther, Formanden for Sammenslutningen af Danske Småøer, lagde i sin beretning ud med at betragte resultatet af de 15 mio. kr., som § 20 tilskuddet til ø-kommuner blev forøget med i forbindelse med udligningsreformen, og den tilhørende modernisering af fordelingsnøglen: Midlerne er ikke kommet færgedriften til gode.

Etableringen og sikringen af en ny aktionsgruppe i den nye EU programperiode har optaget Ø-sammenslutningen i det forgangne år.

I marts ansatte vi Britta Leth som Småø-turismeambassadør. Hun arbejder med b-2-b, markedsføring og skaber synlighed og salg mellem ø-aktørerne og relevante aftagere.

Ø-sammenslutningen har deltaget i Kulturturnat i København, på feriemesse i Bella Centeret og på det Bornholmske folkemøde med stor succes. Cykelprojektet

er ved at blive afsluttet, mens et nyt svensk, finsk dansk bosætningsprojekt netop er startet. Jubilæumsåret 2014 blev skudt i gang med en stor høring på Christiansborg om småøernes vilkår. Formandens beretning kan læses i sin fulde form på vores hjemmeside.

Sekretariatet fremlagde et regnskab med et overskud på 761 kr. for regnskabsåret 2013.

Vedtægtsændringer, traktorkørsel, kontingentfastsættelse og sommerhuse

De indkomne forslag indeholdt vedtægtsændringer, der angik formuleringerne om medlemskab i § 3. Vedtægtsændringerne blev vedtaget og § 3, stk. 1 fik således tilføjet et nyt punkt d:

d) Der optages ikke privat-, organisations- eller offentligt ejede øer.“

Vedtægtsændringerne kan læses på Sammenslutningens hjemmeside.

Næste forslag var stillet af Lars Milling, Drejø og drejede sig om at pålægge bestyrelsen at arbejde for standardiserede lempede regler for turistikørsel på øerne. Forslaget blev drøftet i forsamlingen, og kom derefter til afstemning. Forslaget blev ikke vedtaget.

Johannes Balslev, Birkholm havde stillet forslag om at bestyrelsen skulle udarbejde retningslinier for fastsættelse af medlemskontingent med en mere fair fordeling mellem småøerne. Forslaget blev drøftet i forsamlingen, og kom derefter til afstemning. Forslaget blev ikke vedtaget.

Orø beboerforening havde stillet følgende forslag: „Sammenslutningen af Danske Småøer tilslutter sig og underskriver opfordringen til miljøministeren om at ændre planloven, således at sommerhuse kan godkendes som helårsboliger“. Forslaget ledsagedes af et brev fra Orø beboerforening til miljøministeren. Forslaget blev motiveret af Henrik Persson fra Orø og blev derefter drøftet i forsamlingen, før det kom til afstemning. Forslaget blev ikke vedtaget, men formanden tilkendegav, at Ø-sammenslutningen arbejder videre med problemstillingen, når de mødes med Naturstyrelsen senere på måneden.

Valg af Formand

Formanden var i år på valg. Dorthe Winther genopstillede, og der var ikke opstillet andre kandidater. Skriftlig afstemning fandt sted, og Dorthe Winther blev valgt med 24 stemmer ud af de 24 mulige stemmer (24 øer var repræsenteret ved Generalforsamlingen).

Nye medlemmer i bestyrelsen

Generalforsamling betyder også skiftedag i bestyrelsen. Femø og Baagø trådte ud af bestyrelsen, mens Birkholm og Askø indtrådte i overensstemmelse med Ø-sammenslutningens rotationsliste.

Bjørnø har indbudt til næste års generalforsamling, som vil foregå i weekenden d. 30.-31.maj 2015.

ls

Generalforsamling & reception på Strynø den 23.-25. maj

Det var her på Strynø for 40 år siden at Ø-sammenslutningen blev stiftet, derfor blev jubilæet / generalforsamlingen afholdt på Strynø i år.

Repræsentanter for øerne kom i løbet af fredagen og blev indkvarteret hos værtsfamilierne rundt om på øen, det er helt unikt, vi får en god snak og får vendt ø-problematikken på mange ting.

Generalforsamlingen startede lørdag kl. 9 på Smakkecentret, bedre rammer findes næsten ikke. Mette „Most“ styrede generalforsamling ærligt og sikkert i hus til kl. 12. Værtsfamilierne stod for frokosten.

Kl. 13.45 startede jubilæumsreceptionen, Dorthé bød velkommen til de ca. 175 personer, derefter blev skiltetandren afsløret af Svend Erik fra Omø. Og så gik alle til det lange 12 meter kage- og frugtbord, enhver drøm kunne blive opfyldt, der var kaffe, te, most, saft, øl og vin. Solen skinnede, sommer i Danmark. Taler af Flemming Damgård Larsen samt Lennart Damsbo-Andersen

Vi skulle mødes til festmiddag kl. 18. Atter et kreativt indslag: dans på plænen og alle, der kunne, var med. Finn stod for arrangementet „hold fast, ikke slippe, ikke slippe, hold hinanden i hænderne“ – slangen snoede sig rundt. Ingen bliver for gamle til at more sig. Herrerens sko blev samlet ind og damerne skulle finde ejermanen og følge ham ind til bordet i Smakkecentret: vi må sige vi blev godt

blandet. Kjeld fra beboerforeningen bød velkommen og løjerne begyndte, 3 retters spændende menu. Dorthé takkede Jens Clausager, som nu kun vil være pensionist og „pigerne“ på sekretariatet blev hyldet. Strynetterne med „rocktøserne“ tog over, det var bare super godt. Utroligt så hurtigt det blev lyst på Strynø. Tak til Strynø.

Kisser fra Baagø

Svend-Erik fra Omø afslørede de 27 øers skiltetræ lørdag eftermiddag. Jubilæumsreceptionen bød omtrent 160 gæster på et 12 meter langt kagebord og taler

Besøg en Småø-Festival

Har du lyst til at høre musik omgivet af ø-stemning? Det er der rig mulighed for denne sommer på en af småøerne – vælg selv:

Anholt festival

den 23. juli kl. 12.00-24.00.

Ring til Jakob: 24 82 54 80.

www.anholt.dk

Skarø Love In Festival

den 9. - 14. juli.

www.lovein.dk

Femø jazz festival

den 29. juli - 3. august.

www.femoejazz.dk

Tunø festival

den 3.- 6. juli

tunofestival.dk

Egholm Festival

den 31. juli - 2. august

Sejerø Festival

den 1. - 2. august.

info@sejero-festival.dk

Avernakø festdag

den 18. juli.

avernakø-festdage.dk

Lasse og Mathilde

spiller sommerkoncert

på Sejerø den 15. juli kl. 19.30 og

på Endelave fredag, 18. juli kl. 20:00.

www.lasseogmathilde.dk/kalender

Endelaves største Havefest

– Musikarrangement lørdag

den 26. juli 2014, kl. 15.00 - 24.00.

www.endelavesvenner.dk

Anholtere indtog Irland

Nøjagtig 1000 år efter at deres forfædre blev smidt ud af det sydvestlige Irland efter slaget ved Contarf, har vikingeklædte børn fra Anholt igen lagt hævde på området ved at vinde førsteprisen for bedste St. Patrick's-paradeoptog i byen Castletownbere. Førsteprisen fik de sammen med jævnaldrende børn fra den lokale ø Bere Island under en fest, der samlede flere tusinde mennesker på den irske nationaldag, St. Patricks Day. Bere Island er en tidligere vikingehavn, og det lå derfor lige til højrekøllen, at de cirka 50 irske og danske børn marcherede med et vikingeskib under banneret „1014-2014: They're back!“

Anholt Skoles mange ture til udlandet i de senere år er betalt af overskuddet fra øens årlige musikfestival, der i år finder sted 23. juli. I den seneste uge har de 29 Anholtbørn gået i skole og børnehaver sammen med øens børn, mens de voksne har studeret lokal kultur og erhverv. Anholterne måtte bl.a. strække sværd med 9-3 i en fodboldkamp mod Bere Islands mænd. Til gengæld fik pastor Anne Lautrup Damkjer den for en protestant så sjældne lejlighed at prædike i en katolsk kirke under en fælles protestantisk-katolsk gudstjeneste. At få det sidste ord i den katolske kirke var for anholtere ensbetydende med, at nu har vikingernes efterkommere sågar bragt reformationen til Irland.

En trediedel af Anholts befolkning har deltaget i en ni dage lange rejse i marts. Bere Island har i dag 185 indbyggere, Anholt omkring 160.

Erik Høgh-Sørensen

Åben Sejerø

I år afholdes Åben Ø-dag den 23.

august. Læs mere på

<http://web-side.dk/websites/sejerø/>

Åben-Ø-dag

Din færgebillet gælder som billet til åben Ø-dag.

Havnefest på Baagø

Den 5. juli er der havnefest på Baagø. Mad og drikke kan købes på stedet.

Seminarer i efteråret 2014

Ø-sammenslutningen planlægger en lille række seminarer i det kommende efterår

Mandag den 29. september: **Seminar for spisesteder på småøerne.** Sted ikke fastsat. Mere information følger.

Onsdag den 29. oktober: **Turisme-seminar.** I regi af projektet „27 småøer med store oplevelser“ afholdes et seminar for småøernes turistaktører. Sted ikke fastsat. Mere information følger.

Lørdag-søndag den 15.-16. nov. **Købmandsseminar.** Afholdes på Danhostel i Svendborg. Deltagerbetaling 500 kr. pr. person/for par 800 kr. Prisen inkluderer kursus, ophold og forplejning.

Arrangementer på Hjarnø, sommeren 2014

17. august – Ø-Livs Dag- Kunst, Mad, Kultur kl 10-16

Galleri Kirkesvinget

... er åben hver dag fra kl. 10-17 i fra maj til september. Sæsonen starter med den lokale udstilling og i løbet af sommeren vil der så være udstillinger af forskellige kunstneres værker, heriblandt Afrikansk Tinga Tinga m.-m.

Ø-rundtur i Traktor på Hjarnø

Hver tirsdag holder traktoren med vogn ved færgen kl. 13:00, man bliver kørt rundt og ser hele øen. Undervejs besøges vinmarken hvor der er en lille smagsprøve på produkterne. I løbet af de 1,5 time turen tager fortæller chaufføren om stort og småt på øen og ølivet. Turen slutter midt på øen.

Pris: 50 kr. for voksne og 35 kr. for børn – tilmelding 75 68 36 86

Grupper kan bestille ture på andre tidspunkter – tlf: 75 68 36 86

Ø-ferie på Hjarnø

Oplev den skønne natur, fuglelivet og vores dejlige kyst midt i Danmarks rige! I uge 29 og 30 uge kan man komme holde sommerferie på Hjarnø – se mere på <http://bit.ly/SweKYu> Der er 2 familierum og 8 køjerum. For flere oplysninger kontakt Alice på telefon 23 30 41 30

Har du lyst til at tage på Ø-lejr?

Drejø, Skarø, Lyø, Omø og Endelave tilbyder ølejr i regi af ølejrbevægelsen. Der er flere uger at vælge mellem – og forskellige former for lejre: familielejr, ungdomslejr, kvindelejr, musik/sang/dans-lejr, krop/sind/ånd lejr, bøsselejr, irskelejr og vegetarlejr. Læs mere og find programmer her: oelejr.dk

Ø-støtte midler – første runde i 2014

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter uddeler støtte til projekter, der på forskellig vis bidrager til fastholdelse af den fastboende befolkning på de 27 danske småøer, herunder særligt gennem skabelse og bevarelse af arbejdspladser på øerne. Ø-støtte midlerne uddeles to gange om året. Ansøgningsfrist til første runde i

2014 var den 17. marts 2014. **Bemærk: næste ansøgningsfrist er den 15. august 2014.**

Ansøgningsskema og vejledning til Ø-støtten findes på Ministeriets hjemmeside:

<http://livogland.dk/ministeriets-egne-puljer-stoetteordninger/landdistriktpuljen-oe-stoette/oe-stoette>.

Ansøgere er meget velkomne til at sende Ø-sammenslutningen en kopi af ansøgningen (ls@danske-smaaer.dk)

MINISTERIET FOR
BY, BOLIG OG
LANDDISTRIKTER

Oversigten viser de projekter på småøerne, der har modtaget tilsagn om Ø-støtte i første runde af 2014:

Ansøger	Projektitel	Bevilling
Askø-Lilleø Beboerforening	Køkkenrenovering (Askø)	70.000,-
Borgerforeningen Orø Forsamlingshus	Job og forbedring af de fysiske faciliteter herunder vedvarende energi i forsamlingshuset på Orø	442.857,-
Sejerø Udviklingsforum	Produktion af biobriketter fra haveaffald – lokal beskæftigelse og forsyning (Sejerø)	150.000,-
Opholdsstedet Munkegården	Forprojekt: Bo- og arbejdssted på Avernakø	50.000
Tunø-Fonden	Udskiftning af gammel kølereol og kompressor i Tunø Købmandsgård	145.000,-
Omø Sogns Forsamlingshus A.m.b.A	Installation af bedre strømforsyning og bedre skabsplads (Omø)	12.500,-
Arbejdsgruppe vedr. turismens dag på Askø/Lilleø	Turismens dag 2014, Askø/Lilleø, 28. juni 2014	25.000,-
Fejø Havnelaug	Renovering og genstart af Café Dybvig (Fejø)	280.000,-
Avernakø Kulturspisning	Kaffemaskine/rulleborde (Avernakø)	25.000,-
Agersø Fiskehus ApS Agersø	Fiskehus ApS: anskaffelse af ny truck	207.660,-
Småøernes Fødevarenetværk	Markedsføring og distribution af ø-specialiteter (flere øer)	165.000,-
Foreningen Orø Vikingelaug	Orø Vikingefestival 25.-27. juli 2014	78.000,-
Fejø Permakultur og Omstillingsinitiativ	Transition Island Experience Week (Fejø, evt. Inddragelse af andre øer)	70.000,-
Beboerforeningen: Venøboen	Venøturisme	206.250,-
Øernes Højskole	Sejerø Sommerhøjskole om ø-entreprenørskab med fokus på bæredygtig fødevarerfremstilling og udvikling af kulinariske oplevelser (Sejerø)	160.000,-
Heidi Maria Greaves	Bageri på Anholt	50.000,- (lån)
Agersø Kro – Gastronomi & Logi	Havnekiosken Lanternen (Agersø)	125.000,- (lån)
Venø Kro	Renovering af bygning Venø Kro	297.926,- (lån)
Andelsforeningen Smag på Endelave	Tørring af tang til storskalaproduktion af diverse tangprodukter (Endelave)	97.870,- (lån)
Benny Ibsen Hayes	Caféprojekt (Femø)	15.000,- (lån)

OVERSIGTSKALENDER FOR ARRANGEMENTER I Ø-SAMMENSLUTNINGEN

24. august, kl. 10.30-12.30: Informations- og debatmøde om LAG for småøerne. Odense.

24. august, kl. 13-15: Stiftende generalforsamling for en nye Småøernes aktionsgruppe (LAG). Odense.

29. september: Dags-seminar for spisesteder på småøerne. Sted følger.

29. oktober: Turisme-seminar for ø-virksomheder m.fl. Sted følger.

7.-9. november: Repræsentantskabsmøde for ø-repræsentanter. Odense.

15.-16. november: Købmandsseminar. Svendborg.

21.-23. november: Next Stop – the small Islands. Workshop med danske, svenske og finske øboere. Sted følger (Danmark).

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året. Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaer.dk, hvis det har interesse! Du kan også tilmelde dig nyhedsbrevet fra De Danske Småøer og se flere ø-nyheder på www.danske-smaaer.dk.

Ø-kaffe som indgang til debat

Fredagen bød på debatten „Jamen, I har jo selv valgt at bo dér“ – en debat om rammebetingelser og rimelighed

I midten af juni stod Allinge på „storebror“-øen Bornholm på den anden ende: Folkemødet var i gang for fjerde år i træk.

Sammenslutningen af Danske Småøer deltog for anden gang i denne demokratiske festival, hvor politikere, lobbyister, journalister, NGOere og ja – „folket“ – mødes til debatter og diskussioner under uformelle forhold.

Vi delte i år telt og stand med Landdistrikternes Fællesråd og det fungerede meget fint. Der blev skænket over 290 kopper kaffe op og uddelt hjemmebagte små-ø-kager: En god indgang til en lille snak om ø-liv med de fleste publikummer!

Den blå landevej

Det store tema for øerne – både vores småøer såvel som de „store“ øer Læsø, Samsø, Ærø og selvfølgelig Bornholm – var i år det, der er kommet til at hedde Trafikal Ligestilling.

Hvorfor er det så meget dyrere at komme til og fra øerne? Skal færgerne koste det samme som at transportere sig på landevejen? Debatten var aktuel for alle folkemødets deltagere, der transporteret sig til Bornholm og smagt på den dyre færgefart hertil.

Små øer i et hav af arrangementer

Over 2000 arrangementer var annonceret heriblandt ø-sammenslutningens to debatter: „Jamen I har jo selv valgt at bo dér“ og „Færgedrift til småøerne – hvor svært kan det være?“. Begge debatter var velbesøgt og der var god diskussion af emnerne.

Fredag aften trak Lasse & Mathilde en stor flok til småøernes telt og underholdt med ø-viser og god stemning. Tak for det!

Hvorfor til folkemøde?

Folkemødet er en god mulighed for igen at synliggøre os: mange får øjnene op for, at der findes små øer med helårsliv og aktiv befolkning, og bliver inspireret til et ø-besøg. Samtidig byder Folkemødet på en direkte adgang til politikere på en mere uformel måde end via folketinget.

Is

Støttet af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og EU

Dorthe Winther ved teltet for Landdistrikter og Småøer

Lasse & Mathilde fremførte ø-viser fredag aften i småøernes telt

75 omøboeres opbakning til en afløserfærge

Tirsdag den 1. april 2014 blev en skelsættende dag i Omøs historie, men også en dag hvor omøboerne viste, at de kan stå sammen, når det gælder.

Mandag den 31. marts fik man på Omø bekræftet, at når der fremover skulle sejles efter nødplan, hvor én færge skal betjene begge øer, f.eks. ved dokning eller havari, ja så var der ingen morgenafgange kl. 5 fra Omø, da færgen skulle overnatte på Agersø, hvor den skulle sejle den sene aftenur kl. 23.10 fra Stignæs til Agersø.

Første gang, denne plan skulle træde i kraft, var i uge 19, hvor Agersø Færgen skulle i den årlige dokning. Det ville betyde, at 4 omøboere ikke ville kunne møde ind og passe deres arbejde på fastlandet. Fra beboerforeningens side gik man straks i gang med at kontakte færgeselskabet og forsøgte at sikre, at også de omøboere, der skulle møde tidlig ind på fastlandet, kunne passe deres arbejde.

Men på Omø blev man overhalet indenom – for den 1. april fik Agersø III havari og måtte på værft, og så opstod der pludselig en situation, hvor dét med en manglende afløserfærge blev et kæmpemæssigt problem.

75 øboere valgte derfor tirsdag den 1. april kl. 22 at markere deres util-

Omøboere „satte sig” på den sidste aftenfærge fra Omø tirsdag den 1. april.

fredshed med den manglende afløserfærge og den mangelfulde nødplan ved at forhindre færgen i at forlade Omø før næste morgen.

For alle fremmødte denne aften var det en ekstrem grænseoverskridende handling, men når så mange alligevel mødte op, ja så er det, fordi det betyder noget for os alle sammen! Færgen er

vores landevej – vi kan ikke tage bilen, bestille en taxa, cykle eller gå, hvis der er huller i vores blå landevej. Så derfor blev det en stærk og god oplevelse på trods af det mylder, mange af os øboerne havde i maven.

Dorthe Winther
Formand

Omø Beboer- & Grundejerforening

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger. Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Deadlines for Ø-posten:

September-nummer: deadline 25. aug. 2014

December-nummer: deadline 25. nov. 2014

Marts-nummer: deadline 25. feb. 2015

Juni-nummer: deadline 25. maj 2015

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse
Dorthe Winther, Omø, ansv.h. 58 19 91 80
Eva Terkelsen, Bjørnø 20 63 15 31
Bent Hindrup, Endelave 76 28 01 51
Lone Nielsen, Sejerø 59 59 02 45
Jytte Heglund, Nekselø 59 26 96 06
Henrik Kåg, Bjørnø 26 75 08 12
Bjarne Askens, Askø 31 51 63 69
Jan Fabricius, Birkholm 40 40 03 25
Redaktør: Lise Thillemann Sørensen
Layout: Erik Steenstrup Dyhr
Foto: Ludvig Sørensen, Claus Jensen, Martin Randers, Marianne Weimann, Dorthe Winther, Jan Bendix, Britta Leth, Lise Sørensen. Morten Priesholm.

Ø-Posten udgives med tilskud fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.

Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3300

Redaktionen afsluttet 19. juni 2014

Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.

Ø-Posten: Sammenslutningen af Danske Småøer, Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing
Tlf. 62 51 39 93

E-mail: sekretariatet@danske-smaaer.dk

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaer.dk